

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ YIL: 4 SAYI: 41 ŞUBAT 1993

DEMOKRASİ MEŞALESİ SÖNMEMEYECEK!

BU SAYIDA

Şubeden Haberler.....	2 - 3
Şube Etkinlikleri.....	4
Elk. Fen Adamları ve Uygulamalar.....	5
TEK'in Dağıtım Hizmetleri Nasıl Yürütülecek?.....	6
Radyo-TV Yasasına Doğru.....	7-8-9
Uğur Mumcu.....	9

Hayat Standartında Kanıt Hakkı.....	10
Elk. Şebekeleri ve Alt Yapı Sorunları.....	11
ÇED Yönetmeliği Yayınlandı.....	12
Elektrik Tarifeleri Yönetmeliği Değişikliği.....	12
PTT'de Özelleştirme Çalışmaları.....	13
Elektrik Enerjisi Üretim, İletim ve Dağıtım.....	14-15

□ MESUT ULUTAŞ ANILDI

Yaşamı, ülkemizin ve halkımızın çıkarları doğrultusunda mesleğimizin gelişimi ve teknik elemanların haklarının korunması mücadelesi ile geçen Şube Başkanımız Mesut ULUTAŞ'ın anısına düzenlenen 4. yıldönümü etkinliği 25 Aralık'ta şubemiz salonunda gerçekleştirildi.

Elk. Y. Müh. Yusuf TUVI'nin kişisel çalışmalarından derlenen fotoğraf sergisinin ardından Elk. Müh. Çağlar ÖZSAMANCI ile Elk. Müh. Kadir ÇINAR "Çeşitlemeler" isimli dia çalışmalarını izleyicilere sundular. Etkinlik programının 3. konusu Karşıyaka Belediye Başkanı Av. Cihan TÜRSEN ise "Yerel Yönetimler ve İnsan Hakları" konusunda görüşlerini ve ülkemizdeki gelişmeleri sundu.

Etkinliklere katılanlar 27 Aralık 1988'de yitirdiğimiz Mesut'u alkışlarla andılar.

□ ÜYE TOPLANTILARI

PTT: PTT İzmir Başmüdürlüğünde görev yapan üyelerimizle 23 Ocak 1993 tarihinde yapılan toplantının gündeminde PTT'nin telefon biriminin özelleştirilmesi ve işyeri temsilcilerinin belirlenmesi yerliyordu.

Telefon ve posta hizmetlerinin ayrılması genel olarak üyelerimizce de benimsenen bir görüş. Ancak şirketleşmeye yönelindiğinde üyelerimizin dile getirdiği bazı soruların yanıtlanması gerekiyor. Henüz çok az bilgi edinilebilen şirketleşme çalışmalarını izlemek üzere bir izleme kurulu oluşturuldu. Kurulda, Çağlar ÖZSAMANCI, Mustafa YILMAZ, Ergun ÖZEL ve Fikret ÇAVDAR görev aldı.

Konunun, personel, ülke yararları ve teknik yönlerden incelenmesi bülten aracılığı ile duyurulması amacıyla yapılan çalışma, Bültenimizin bu sayısında yer almıştır.

İşyeri Temsilciliğinin belirlenmesi için yapılan öneri doğrultusunda sandık kurulu oluşturulmuş ve 26 Ocak 1993 günü oy verme işleminin yapılması kararlaştırılmıştır.

Toplam 71 PTT çalışanı Elektrik ve Elektronik Mühendisinin katıldığı seçimlerde 7 üyemiz aday oldu. Seçim sonucu seçilenler işyeri Temsilcilikleri bölümünde yeralmış-

tır.

TEK: 6 Şubat 1993 tarihinde Şubemiz salonunda yapılan toplantıda, TEK'in dağıtım müesseselerin özel şirketlere devri ve işyeri temsilcilerinin belirlenmesi görüşüldü.

Elektriğin dağıtımının özel firmalar eli ile yürütülmesine karşı çıkan Odamızın görüşleri toplantıya katılan üyelerimizce desteklendi.

Üyelerimiz, görüşlerimiz içerisinde yer alan "özerk bir yapının" detaylandırılması gerektiğini bildirdiler ve kamuoyuna yönelik işçi ve memur sendikaları ile birlikte yürüttüğümüz çalışmaların hızlandırılmasını istedik.

İşyeri temsilciliği seçimi için oluşturulan sandık kurulunun gözetiminde 15 Şubat 1993 tarihinde seçimler gerçekleştirildi.

SMM: Mesleki denetim uygulamaları, fen adamları, fenni mesuliyet ve puanlama konuları ile TEK'in uygulamalarının gündemde yer aldığı toplantı, 21 Ocak 1993 tarihinde Şubemizde yapıldı. TEK İzmir Elektrik Dağıtım Müessesesi Müdürlüğü Müşteriler Dairesi Müdürü Sn. Seda AÇIKALIN'ın da katıldığı toplantıda, TEK İzmir Elektrik Dağıtım Müessesesi Müdürlüğüne Elektrik Mühendislerinin haklarının yok edilmesine yönelik yapılan çalışmalar eleştirildi.

□ İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ ÖLÜŞTURULUYOR

TMMOB ve EMO İşyeri Temsilciliği Yönetmeliği çerçevesinde, Odamızın etkinliklerinin üyelere daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde duyurulmasını, işyerlerinde çalışan üyelerimizin de demokratik, sosyal, ekonomik ve özlük sorunlarının odamıza iletilmesi ve çözümü yönünde gerekli iletişimi sağlamak üzere EMO işyeri temsilcilikleri oluşturulmaktadır. Bu çerçevede gizli ve açık eğilim belirlenmesi ile seçilen işyeri temsilciliklerimizi duyuruyoruz. Çok sayıda üyemizin görev yaptığı diğer kamu ve özel işyerlerinde temsilcilik oluşturma çalışmalarımız devam etmektedir.

PTT İzmir Başmüdürlüğü: Turan GÜMELİ, Ümit BILGEN, Cüneyt BILGIN, Selami YALÇIN, Mehmet ŞAN

TEK İzmir Elk. Dağıtım Mües.: Avni GÜNDÜZ, Ümit YALÇIN, Ayhan SÖZER, Muhsin GÜVEN, Yusuf GÜRSOY
İzmir Bayındırlık Müd.: Müfit MADEN

Antalya DSİ Bölge Müdürlüğü:

Nefise ERİŞTİRENOĞLU

PTT Antalya Başmüdürlüğü:

Yunus BAYATLI

Kepez A.Ş.: Bülent PARLAR

TEK Antalya Elk. Dağ. Müessesesi:

Hamdi ALICIOĞLU

PTT Muğla Başmüdürlüğü:

Hasan SOLMAZ

Yatağan Termik Santrali: Mehmet ASLAN

TEK Isparta Elk. Dağ. Mües.: Ata TÖZÜN

□ İKK ÇALIŞMALARI

Mart 1992'den bu yana Şubemizce yürütülen İ.K.K. sekreteriyasının 1 yıl daha Şubemizce yürütülmesi kararlaştırıldı. TMMOB'a bağlı 16 Odanın birlikte yapacakları çalışmaların organizasyonunu sağlayan İzmir İl Koordinasyon Kurulunca bu dönem alınan kararlar ve gerçekleştirilen etkinlikler şu şekilde;

- Mühendislik Eğitimi ve Sorunları, panelinden sonra Yeni Üniversiteler Yasa Tasarısını tartışmak üzere Bakanlık yetkililerinde katılacağı bir panel düzenlenmesine,

- Kentimizi ilgilendiren önemli konularda görüş oluşturulmuş ve kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Bunların içerisinde Kordon ve Karşıyaka Sahil Yolu, Konak - Galleria projesi, Atatürk Orman Alanı ve İzmir Körfezi sayılabilir.

- Bergama - Ovacık'ta çıkarılması planlanan altın madeni hakkında ikinci ortak rapor kamuoyuna ve ilgililere sunulmuştur. Çıkarılması düşünülen altın için önerilen yöntemlerin güvenilir olmadığını belirten raporda sakıncalar giderilmeden ruhsat verilmemesi isteniyor. Raporumuz dikkate alan Çevre Bakanlığı yetkilileri ile 8 Şubat 1993 tarihinde İzmir'de DEÜ Çevre Mühendisliği, Çevre İl Müdürlüğü, Çevre ve Halk Sağlığı Bölümünün katıldığı ortak toplantı yapıldı. Toplantıda Eurogold firmasınınca hazırlanan ÇED Raporunun güvenilir olmadığı ve Ovacık'ta deprem yönünden gereken önlemlerin alınmasının yanısıra mutlaka kimyasal arıtma yapılması benimsendi.

- 24 Ocak tarihinde karanlık güç odaklarınınca katledilen Uğur Mumcu'nun ölümünü protesto etmek üzere İzmir'de diğer demokratik kitle örgütleri, sendikalar, siyasi partiler ile ortak toplantı ve törenler düzenlendi. 25 Ocak'ta düzenlenen protesto törenine, 27 Ocak'ta Ankara ve İzmir'de düzenlenen cenaze törenlerine, 29 Ocak'ta düzenlenen "Demokratikleşmeye Çağrı, Yaşam Hakkına Saygı" mitingine üyelerimizin etkin katılımı sağlandı. TMMOB pankartı altında mitinge katılan 2500'e yakın teknik eleman ve yakınları, demokrasinin istemlerini dile getirirken, Mumcu'nun katillerinin bulunmasını istedikler.

- 27 Ocak Mühendisler ve Mimarlar Günü nedeni ile Cumhuriyet meydanına çelenk

koyuldu. Vali ziyaret edildi ve basın açıklaması yapıldı.

- Diğer Meslek Odaları ile ortak çalışmalar yapmak üzere "Meslek Odaları Meclisi" kuruldu. Oluşturulan Meclis tüzüğü ile 2 ayda bir olağan toplantı yapılması kararlaştırıldı.

□ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ÖRGÜTLENİYOR

Bilgisayar Mühendisleri örgütlenme komisyonları ortak toplantısı 13 Şubat 1993 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirildi. Çalışmaların değerlendirilmesi ile önümüzdeki dönem ve 1994 yılı hedeflerinin görüşüldüğü toplantıda iş bölümleride yapıldı. EMO İzmir Şubesi Bilgisayar Mühendisleri Komisyonu önümüzdeki dönem faaliyetleri şu şekilde belirlendi;

1- Üye sayısının artırılması, 2- Çalışma Gruplarının oluşturulması, 3- Her ayın 2. ve 4. haftaları Pazartesi akşamları toplanılması, 4- Öğrenci temsilcilerinin belirlenmesi, 5- Kurs düzenlemek üzere girişimde bulunulması, 6- 8 Mayıs 1993'de Ege Bölge Toplantısı düzenlenmesi, 7- 9 Mayıs 1993'de Türkiye EMO Bilgisayar Mühendisleri komisyon toplantısının İzmir'de yapılması, 8- 8 Mayıs 1993'de B.M.K. yemeği düzenlenmesi.

□ MÜŞAVİRLİK HİZMETLERİ ÖN YETERLİLİK ÇAĞRISI

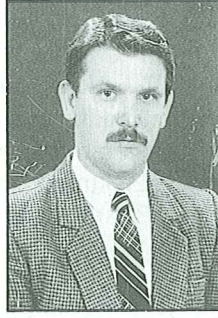
Başbakanlık Toplu Konut İdaresince, Toplu Konut ve Kentsel Çevre Üretimi ve Kredilendirilmesine Dair Yönetmelik çerçevesinde önerilecek toplu konut bölgelerinde yapılacak yatırımların gerçekleşmesinde ihtiyaç duyulan "müşavirlik hizmetleri"nin sağlanması için yeterlilikleri tespit edilecek gerçek veya tüzel kişiliğe sahip kuruluşlara ön yeterlilik belgesi verilecektir.

Konut, altyapı ve sosyal donatı proje ve teknik hizmet müşavirliği yapmak üzere ön yeterlilik belgesi almak isteyen üyelerimiz, tanıtım dosyalarının içeriğini tanımlayan dosyaları Toplu Konut İdaresi Başkanlığından alabilirler.

□ TMMOB BİLİRKİŞİLİK, EKSPERLİK, HAKEMLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK YÖNETMELİĞİ YAYINLANDI

TMMOB'a bağlı Oda üyelerinin, özel yada kamu kesiminde özel istek yada mahkeme kararları üzerine yapacakları mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin koşulları, ücretleri, ödeme biçimleri ve ilişkilerini belirleyen ve mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin nitelikli ve etkin bir şekilde yapılması ve üyelerin hak ve ücretlerinin korunmasını amaçlayan yönetmelik, Birlik Yönetim Kurulunca 12.1.1993 tarihinden geçerli olmak üzere belirlenmiştir.

□ NECDET BAKI'YI YİTİRDİK

29 Ocak 1955 tarihinde İzmir'de doğdu. İlkokulu Barbaros Hayrettin Paşa İlkokulunda, Ortaokulu 19 Mayıs Ortaokulunda, Liseyi Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi elektrik bölümünde, Üniversiteyi 1979 yılında Ankara Dev. Müh. Mim. Akademisi elektrik fakültesinde bitirdi.

Çalışma hayatına ETAŞ A.Ş.'de başladı ve sürekli orada çalıştı. Evli ve bir çocuk babası Necdet BAKI, yakalandığı hastalığa yenik düşerek 22 Şubat 1993 tarihinde aramızdan ayrıldı.

Odamız, Necdet BAKI'nin tedavisi sırasında tedavi giderlerine yardımcı olmak üzere açtığı kampanyayı eşi ve çocuğu ile dayanışmak üzere devam ettirmek kararı aldı. Hesap No: T. İş Bankası Alsancak / İZMİR Şubesi : 557506

□ 27 OCAK MÜHENDİSLER VE MİMARLAR GÜNÜ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu, 27 Ocak gününün "Mühendisler ve Mimarlar Günü" olarak kutlanmasını kararlaştırdı. İlk kez bu yıl kutlanan mühendisler ve mimarlar gününde gerçekleştirilmesi planlanan bir çok etkinlik Uğur MUMCU suikastine karşı düzenlenen protesto gösterileri nedeni ile iptal edildi. Mühendisler - mimarlar gününde yayınlanan basın duyurusunda dile getirdiğimiz istemlerimizin önümüzdeki yıl yayınlayacağımız duyuruda gerçekleşmiş olmasını diliyor, 27 Ocak 1993 de yayınlanan basın duyurusunu sunuyoruz;

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Yönetim Kurulu 27 Ocak gününün "Mühendisler ve Mimarlar günü" olarak kutlanmasına karar vermiştir. Mühendisler ve mimarlar gününde, sayıları 200 bini aşkın olan ve sanayileşme ile tarımın ve kalkınmanın motoru durumundaki bu aydın kesimin sorunları ve ülkenin kalkınabilmesi konusundaki duyarlılıkları ve kaygılarından kaynaklanan istemleri de dile getirilecektir. Çözümler üretilecektir.

Ülkemizde teknik otorite sürekli ve sistemli bir şekilde geriletilmekte, halkımızın milyarlarca liralık vergileriyle yetiştirilen teknik insan gücüne yetkileri kullandırılmamaktadır. Ülkenin teknolojik yatırımlarında ve projelerinde teknik elemanlar hep dışlanmış, kararlar sürekli ve politik otoritelerce ya da zaman zaman askeri otoritelerce alınmış, bunun sonucu olarak da ülke kaynakları boşa harcanmıştır.

Bu nedenle ülke kaynaklarının iyi kullanılması ve ülkenin daha hızlı kalkınabilmesi için, mühendis ve mimarlar kendi alanlarındaki her türlü kararlarda söz ve yetki sahibi olmak ve sorumluluk üstlenmek istiyorlar.

Fabrikalarda, tarlalarda, dağ başlarında, yer altında, sualtında, göklerde, kısacası ülkenin her alanında bilim ve teknolojiyi uygulayan ve doğayı insan yararına kullandırmak için uğraş veren mühendis ve mimarlar mesleklerine saygı istiyorlar, müdahale istemiyorlar, herkesin kendi yetiştirilme amacına uygun ve kendi uzmanlık alanını ilgilendiren işleri yapmasını istiyorlar.

Mühendisler ve Mimarlar, eğitim ve öğretim kurumlarının niteliğinin yükseltilmesini, YÖK düzeninin kaldırılmasını, TMMOB - Üniversite - Sanayi işbirliğinin yerleştirilmesini, üniversitelere sanayi ve tarımdaki istihdam olanakları ölçüsünde öğrenci yerleştirilmesini, teknik elemanların diploma verilerek sokağa konulmamasını istiyorlar.

Mühendis ve Mimarlar, teknisyenlere proje yapma yetkisi ve teknik öğretmenlere mühendis ünvanı veren Yasa düzenlemelerinden hemen dönülmesini, bu düzenlemelerin iptalini istiyorlar, teknik üniversite öğrenimi ile kazanılan ve yaşam içinde geliştirilen meslek ünvanı ve yetkilerinin yasa düzenlemeleri ile sorumsuzca herkese dağıtılmasını, Mühendis ve Mimarlık mesleklerinin hafife alınmamasını istiyorlar.

Mühendis ve Mimarlar böyle bir günde, kendi niteliklerine uygun iş ve ücret istiyorlar. İlyce içinden çıkılmaz duruma getirilmiş olan devlet personel rejiminin yeni baştan ve acilen ele alınmasını, herkese iş gücünün niteliğine uygun bir düzenleme getirilmesini istiyorlar. Mühendis ve mimarlar, tüm yurttaşlarımızın ekonomik, demokratik ve sosyal ihtiyaçlarının önünde engel bırakılmamasını, ülkemizin de uyar dünyada acilen yerini almasını, tüm çalışanlara grevli ve toplu sözleşmeli sendikalar haklarını zaman geçirmeden sağlanmasını, yurttaşlar arasında işçi, memur, sözleşmeli çalışan veya Emekli Sandığı, SSK, Bağ - Kur emeklisi gibi farklı statülerin ortadan kaldırılmasını istiyorlar.

Mühendis ve Mimarlar, ülkede uygar ve serbest bir tartışma ortamının yaratılmasını, insanların temel hak ve özgürlüklerine hiç bir tartışmaya yer verilmeksizin her şeyden çok saygı gösterilmesini, yurttaşların ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının, eşitlik ve demokrasi özlülerinin önündeki 12 Eylül ürünü anayasal engellerin kaldırılmasını, yurttaşların bu konuda Meclis aritmetiği gibi bahanelerle oyalanmamasını istiyorlar.

Mühendis ve Mimarlar, uygar dünyada var olan, uygar dünya insanların yararlandığı tüm koşulların ülkemizde de olmasını, ülkemiz yurttaşlarının da bunlardan yararlanmasını istiyorlar. Ve son olarak Mühendisler ve Mimarlar, demokrasi ve insan hakları savunucularına yapılan saldırıları ülkemiz demokrasisine indirilmiş bir darbe olarak kabul ediyor ve suçluların mutlaka bulunmasını istiyorlar.

■ BAYRAMDA KIBRIS GEZİSİ

23-28 Mart 1993-SALAMİS BAY OTELI-MAGASO
Uçakla (KHY) gidiş - dönüş, 5 gece yarım pan-
siyon, konaklama şehir turları ve transferler dahil
2.600.000 TL. 2-6 yaş %50, 6-12 yaş %25 indirimli
3 taksitle ödeme olanağı
Başvuru: EMO İzmir Şubesi

■ OTOMASYON SEMİNERİ PL7 - 1 (TELEMECANİQUE)

Kursun Amacı: Genel PLC çalışma prensipleri,
Temel mantık işlemleri (AND, OR, NOT..), Fonk-
siyon blokları (zamanlayıcı, sayaç, adım sayacı),
GRAFSET programlamanın uygulamalı olarak ince-
lenmesi. Katılım 8 kişi ile sınırlıdır. Her 2 kişiye bir
eğitim seti düşmektedir. Kursiyerlere türkçe seminer
notları ve PLC kitapları verilecektir.

Kurs aracı: TSX T317 PLC: TSX17 - 20

Katılım ücreti: 2.275.000 TL (KDV dahil) öğle
yemekleri ve ikramlar ücrete dahildir.

Kurs Tarihi: 12 - 13 - 14 Nisan 1993
9.30 ve 17.30 saatleri arasında

■ SAYAÇLAR VE ELEKTRİK TARİFELERİ SEMİNERİ

I. Aktif sayaçlar

- Endüksiyon sayaçları
(yapım özellikleri, demantmetreler olası hatalar)
- Elektronik sayaçlar
- 3 tarifeli sayaçlar

II. Reaktif sayaçlar

III. Sayaçların ölçü trafoları ile kullanımı

- Akım trafoları
- Gerilim trafoları
- Ölçü trafolarından sayaç çarpanı hesaplanması

IV. Elektrik Tarifeleri

V. Bozucu etki yaratan müşterilerin uy- mak zorunda oldukları koşullar hakkında açıklamalar

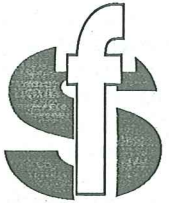
Kurs Tarihi: 19 - 20 Nisan 1993

9.30 - 16.00 saatleri arasında

Öğle yemekleri ve ikramlar ücrete dahildir.

Kurs Ücreti: 500.000 TL / kişi

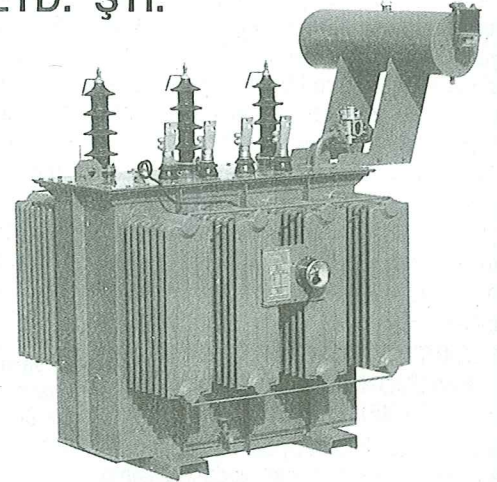
Sunan: Elk. Y. Müh. Yalçın ANAYURDU

ELKİMA

ELEKTRİK İNŞAAT MÜŞAVİRLİK
TAAHHÜT TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.

- ✓ **TRAFO ve Elektrik Malzemeleri Ticareti**
- ✓ **TRAFO alım, satım ve takası**
- ✓ **TRAFO tamir, bakım ve sarımı**
- ✓ **TRAFO ve Y.G. malzemesi Yalıtım ve Sağlamlık Testi**
- ✓ **TRAFO yağı yalıtım ve delinme testi**

Sizlere Hizmet Vermekten Mutluluk Duyar

Çanakkale Cad. No: 20 Pınarbaşı İZMİR
Tel: 79 12 73 (3 Hat) 79 26 54 - 79 26 95 Fax: 79 10 10

ELEKTRİK İLE İLGİLİ FEN ADAMLARININ YETKİLERİ VE UYGULAMALAR

Resmi Gazetenin 11.11.1989 tarihli sayısında yayımlanan yetki yönetmeliği ile elektrik plan ve projelerini çizmeye ve imzalamaya hak kazanan fen adamları, bu tarihten itibaren giderek yetkilerini genişletmeye ve elektrik mühendislerinin diğer hak ve yetkilerine uzanmaya başladılar. Yalnız kendi yaptıkları iç tesislerinin planını çizmek ve kabul işlemini gerçekleştirmek talebiyle yetki isteyen fen adamları, siyasilerin oy zaafından alabildiğince yararlanarak bu günlerde kompanzyon ve trafo projeleri çizip imzalamak üzere milletvekillerinin ve bakanların kapılarını aşındırıyorlar.

Büyük belediyelerde dahil olmak üzere ülkemizin birçok belediyesinin imar dairelerinde elektrik mühendisi bulunmamaktadır. İmar yasasının hükümleri gereği elektrik projeleri isteyen belediyeleri çoğu kez bu projelerin kapağını açmamakta TEK'den nasıl geldi ise kabul etmektedirler. Bunun sonucu olarak 18 Mayıs 1992 tarihinde Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yayımlanan ve kesin olarak elektrik fen adamlarının TUS üstlenemeyeceğini belirten yazısı birçok birimde uygulanamamaktadır. Şu an tüm belediyeleri bağlayan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulamalar Genel Müdürlüğü'nün yazısı yürürlükte ve uymayan belediyeler için yasal yaptırımlar konusu Şube ve Merkez Yönetim Kurulu kararı ile Belediye Başkanlıklarına iletilmektedir.

Konunun TEK ile ilgili boyutuna gelince. Bayındırlık ve İskan Bakanlığının bu yazısının TEK Dağıtım Müesseselerinde de uygulanmasını talep ettiğimizde, birçok birimde Esnaf ve Sanatkarlar Federasyo-

nunun baskısı ile uygulamaya geçilmediği gözlemlendi. Odamızın ısrarı sonucu idare etmeyi yöneticilik olarak kabul eden TEK yetkilileri, fen adamı tarafından çizilen projelerin TUS kısmını boş olarak kabul ettiler. Eğer fen adamlarının yetkileri yok ise bunu belediyeler geri çevirsin mantığı ile onaylanarak Belediyelere gönderildi. Yukarıda belirttiğimiz gibi belediye imar dairelerin konuyu bilmemeleri ve yıllardır TEK'den nasıl geliyorsa öyle kabul edilmesi nedeni elektrik fenni mesulu olmayan yapılar inşaat ruhsatı aldı. TEK Müesseselerinde yaşanan bu olumsuzluk üzerine Odamız, TEK Genel Müdürlüğü'ne başvurarak uygulamanın Bayındırlık ve İskan Bakanlığının görüşüne uygun olarak yapılması ve Müesseseler arası farklılıklar olmaması için bunun bir genelge olarak birimlere gönderilmesini talep etti. Talebimiz TEK Genel Müdürlüğüne uygun bulunarak 16 Kasım 1992 tarihinde bir genelge ile tüm TEK birimlerine iletildi. Genelgeye rağmen yine birçok Müessesenin projelerde bir elektrik mühendisinin alması gereken fenni sorumluluğu aramaması ve günah benden gitsin diyerek topu belediyelere atması tarafımızca kolay açıklanamayacak bir idarecilik anlayışıdır.

Şubemizin genelgeye uymayan birimlerin uygulamalarını düzeltmesi için giriştiği çaba sürerken, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının TEK Genel Müdürlüğüne iletildiği ancak TEK Genel Müdürlüğüne Yasaya aykırı olduğu gerekçesi ile iade edilen bir yazısının İzmir Müessese Müdürlüğüne daha Genel Müdürlüğüne görüşü gelmeden alt birimlerine süratle sirküle edildiği görüldü. Enerji Bakanlığının asansörler hakkında TEK İzmir

E.D.M.'nin uygulamasının düzeltilmesini isteyen yazısını 2 ay ilgili alt birimlerine iletmeyenlerin Elektrik Teknisyenleri Odasının faks ettiği yazıyı Genel Müdürlüğün talimatını beklemeden uygulamaya geçirmesi oldukça düşündürücüdür. Sonuçta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca konu hakkında görüş istemiş, TEK Genel Müdürlüğü ise görüş gelene kadar 16 Kasım 1992 tarihli genelgenin bekletilmesini ve uygulamanın eskisi gibi uygulanmasını yazı ile müesseselere iletmişlerdir. Hiç bir yazıda elektrik fen adamlarının fenni mesuliyet üstlenecekleri belirtilmediğine göre eski uygulama farklı değildir. İmar Yasası, Belediyeleri olduğu kadar TEK'ide bağlamaktadır.

Diğer taraftan Bayındırlık ve İskan Bakanlığının yazısı ile değerlendirme yapan PTT Genel Müdürlüğü, elektrik fen adamlarının fenni mesuliyet üstlenemeyeceklerine ilişkin görüşünü 23 Aralık 1992 tarihinde PTT İzmir Başmüdürlüğüne iletmiştir.

TEK yetkililerinin, fenni mesuliyeti olmayan projeleri kabul ederek onaylamaları yasal değildir. Yapılan tesislerin sorumlusu yoktur. Başlangıçta işe başlama bildirimleri alınmadığından tesisin yetkili kişiler tarafından yapıp yapılmadığı bilinmemektedir. Resmi işlerde kontrol mühendisi karşılığı olan elektrik fenni mesulu olmaksızın yapılan yapıların kabul işlemlerinin yapılmaması gerekir. Özellikle TEK'i en çok yıpratılan A.G. muayene ve kabullerinde.

İnsanımızın can ve mal güvenliğini yakından ilgilendiren bu önemli konuda TEK yetkililerinin biran önce uygulamalarını düzeltmesini istiyoruz.

TEK'İN DAĞITIM HİZMETLERİ NASIL YÜRÜTÜLECEK?

Ekim ayı içerisinde 22. kuruluş yıldönümünü kutlayan TEK'in dağıtım müesseselerinin özel şirketler eli ile işletilmesine yönelik çalışmalar devam ediyor. Hiç bir riski olmayan kâr, müşteri ve satış garantili hizmeti üstlenmek isteyen kuruluşlar, büyük bir iştahla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına görev şirketi olmak üzere başvuruda bulunuyorlar. Başvuran şirketlerin kervanında, özünde elektriğin özel firmalar eli ile işletilmesine karşı çıkan ancak herhangi bir firmanın eline geçmesinden önce bizim kontrolümüz de olsun düşüncesi ile şirketleşen çok ortaklı veya Ticaret Odası veya Sanayi Odasında yönlendirilen işadamlarının oluşturduğu firmalarda rastlanıyor. Rekabet ögesi bulunan Sümerbank gibi, SEK gibi, yem fabrikaları gibi işletmelere talip olmayan özel sektör, mülkiyetin ve tesislerin verilmediği, satışın yapılmayacağı yalnız belirli bir süre için işletme görevinin verileceği elektriğe neden böyle hevesli? Elbetteki büyük kâr ve ucuz enerji temini. Ancak olayın başka yönlerinede bakılması ve ülkemizin sonunun ne olacağı belli olmayan bir karanlığa itilmemesi için konunun çok iyi etüt edilmesi gerekmektedir. Bugün Türkiye'de özelleştirme konusunda açık ve net bir görüş yoktur. Yürürlükteki yasal hükümler yeterli değildir. Devletin sahibi bulunduğu birçok küçük ticari kuruluşun özelleştirilmesi dahi becerilememişken artık uluslararası boyutlu düşünülmesi gereken elektriği, böylesi gelişigüzel kararlarla ve karmakarışık mevzuatla özel firmalara devretmeye çalışmak gerçekçi değildir.

Madalyonun diğer tarafında da çalışanlar ve TEK'e iş yapanlar bulunmaktadır. Yaklaşık 2 yıldır gizli olarak yürütülen görüşmeler TEK çalışanlarını huzursuz etmekte ve verim düşüklüğüne neden olmaktadır.

Olan bitenin bilinmesinde en çok hakkı olan çalışanlara, TEK'e iş yapan yüklenicilere ve birbir etkilenecek olan vatandaşa hiçbir bilgi verilmemekte, hükümeti oluşturan siyasi partilerin seçim döneminde ilan ettiği şeffaflık politikasının tam tersi uygulamalar yapılmakta, görüşmeler kapalı kapılar ardında sürdürülmektedir.

Odamız, devlet tekelinden özel tekele geçiş olarak değerlendirdiği "görevlendirme" şekline karşıdır. Bu, Odamızın mevcut yapıyı savunduğu şekilde yorumlanmamalıdır. Odamız, 1970 yılında kurulan 70.000 çalışanı ile ülkemizin her yanına elektrik götürmeye çalışan TEK'in yanlışlarını sürekli dile getirmiş, düzeltilmesi gereken hatalı uygulamaları önlemek için yasal yöntemlerde dahil birçok girişimde bulunmuştur. Politikacılar için çok çekici olan TEK politik baskılar ve talepler yüzünden çok yara almış, sürekli değiştirilen yönetimlerle kurumda istikrar sağlanamamış, yetişmiş kadrolar dağıtılmış sonuçta çağdaş ve dinamik bir yapıya kavuşamamıştır.

Sonuç olarak Odamız, elektrik üzerinde oynanmak istenilen özelleştirmemi, görevlendirmemi, taşeronlaştırmamı ne olduğu belli olmayan girişimlerin durdurulmasını, konunun baştan sona ciddi olarak ele alınarak yeniden değerlendirilmesini istemektedir. İnancımız, her türlü politik baskıdan uzak, demokratik ve özerk bir yönetimin TEK'i başarıya götüreceğidir.

ÜYE KİMLİĞİNİZİ YENİLEDİNİZ Mİ?

Yeniden düzenlenen üye kimlik kartlarının yenilenmesi işlemleri sürüyor. Oda Başkanlığınca alınan karar uyarınca geçerlilik süresi Mart 1993'te bitecek olan eski kartlarınızı değiştirmek için 1 fotoğraf, nüfus cüzdanı fotokopisi ile başvurarak kimlik bilgilerinin yer aldığı belgeyi doldurmanız yeterlidir. Kimlik yenileme bedeli 2 yıl için 50.000 TL. dir.

1993 EMO AJANDANIZI ALDINIZ MI?

Odamızca çıkarılarak üyelerimize ücretsiz olarak dağıtılan 1993 yılı ajandasını henüz almayan üyelerimiz ajandalarını Şubemiz ile il ve ilçe birimlerimizden sağlayabilirler.

RADYO VE TELEVİZYON YASASINA DOĞRU

YAYINCILIĞIN DÜNÜ BUGÜNÜ

Eskiden yayıncılıkta sadece Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, TRT, vardı. Bu görev, Anayasanın 133. maddesindeki "Radyo ve televizyon istasyonları Devlet eliyle kurulur." ve 2454 sayılı TRT yasının 4. maddesi (a) fıkrasındaki radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi ile yurt içi ve yurt dışına yayın yapılmasına ilişkin maddeleri uyarınca Devletin tekelindedir. Bu tekel, TRT Kurumu tarafından kullanılır şekilde açık hükümlerde belirtilmiştir. Kanun TRT Kurumu dışında yalnız polis ve meteoroloji teşkilatlarına TRT'nin izniyle radyo yayını yapma imkanı sağlamaktadır. Ayrıca kurulan radyo ve televizyon verici istasyonları için 2813 sayılı Telsiz Kanunu gereğince Telsiz Genel Müdürlüğünden, TGM, sistem kurma, ruhsatname ve kullanma izni alınarak frekans tahsis ve tescil işlemlerinin yaptırılması gerekmektedir.

Uydu haberleşmesinin yurdu-muzda yaygın hale gelmesinden sonra ANAP Hükümeti zamanında Anayasanın etrafından dolaşarak TRT Kurumunun elindeki vericileri 3517 sayılı yasa ile PTT'ye personeliyle birlikte devretmiştir. Bu yasa Anayasa Mahkemesinin 26.7.1990 tarihli 20586 sayılı Resim Gazetede yayınlanan kararı ile iptal edilmesine rağmen henüz uygulanmamıştır. Vericilerin devredilmesinden sonra uydu link kanallarının kiralanmasıyla televizyon yayınları öncelikle uydudan yapılan direk yayın olarak başlamıştır. 1987 yerel seçimlerinden sonra muhalefet partilerince büyük şehirlerde kısa sürede ve ucuz yatırımla hizmet

vermek amacıyla yaygın bir şekilde kullanılmaya başlandı.

Bugüne geldiğimizde ilk televizyon yayınlarını diğerleri izledi ve bunlara radyo yayınları katıldı. Büyük şehirlerin çevresini radyo ve televizyon antenlerinin kuleleri kapladı. Atmosferimiz biri biri içine giren frekanslarla kirlendi. Acil ihtiyaçlarımız için gerekli haberleşme sistemlerimiz zor durumda bırakılarak iletişim anarşisi başlamış oldu.

RADYO - TELEVİZYON YASASI NİÇİN? NASIL? NE ZAMAN?

28 Kasım 1992 de EMO Ankara Şubesi ile Türkiye Sinema ve Audiovisual Kültür Vakfı, TÜRSAK'ın ortaklaşa düzenlediği sempozyumun açılış konuşmasını yapan TBMM Başkanı Sayın Hüsamettin CİNDORUK ülkemizde özel radyo-TV yayıncılığı konusundaki yasal düzenlemelerde geç kalındığını ve devletin bu konuda hazırlıksız yakalandığını belirtti. Bu gibi oluşumların hukuksal yönleri düzenlendikten sonra ortaya çıkmış olmasının gerektiğini belirterek, hukukun teknolojiye yenik düştüğünü söyleyen CİNDORUK, hukuk, siyaset, yasama ve yürütmenin teknolojik gelişmelerin gerisinde kalırsa işlevini yitireceğini ve bu işlevin yitirilmesi demokratikleşme ile çelişki yaratacağını vurguladı.

Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Yekta Güngör ÖZDEN konuşmasında, demokratik disiplinin başıbozukluk olmadığını, hukukun teknolojiye yenik düşmemesi gerektiğini belirtti. Anayasanın bir kere çiğnenmesi ile bin kere çiğnenmesi arasında fark bulunmadığını, ülkemizde

yaşanan bu yayın anarşisinin hukuk devleti olma niteliğimizi tehdit ettiğini vurguladı.

Hükümet yetkililerinden, söz konusu yasa taslağının hazırlanmasından sorumlu Devlet Bakanı Sayın Gökberk ERGENEKON ise yaptığı konuşmada bu günkü duruma nereden geldiğini anlattı. Sempozyumun öğleden önce yapılan ve EMO Ankara Şube Başkanı Ali YİĞİT'in yönettiği birinci panelde konuşmacılardan Elektronik Yük. Müh. Alev ERLEVENT: Özel TV yayınlarının yurt dışından yapılması nedeniyle yabancı uydu yayın şirketlerine kanal başına 6 ile 8 milyar dolar arasında yıllık kira ödendiğini belirtti.

EMO Genel Başkanı Kaya BOZOKLAR da yaptığı konuşmada; TV yayıncılığının Türkiye tarihindeki gelişimi konusunda ayrıntılı bilgi verdikten sonra oluşan frekans kirliliğinin boyutlarının önemli olduğunu vurguladı. TÜRSAK adına konuşan Hıfzı TOPUZ kamusal yayıncılığın üzerinde fazla durulmadığını, kamusal sektörün kâr amacı gütmeyen kamu çıkarlarını düşünerek yayın yapacağından devletin desteklemesi gerektiğini belirtti. TRT prodüktörlerinden Nazmi KAL, içinde bulunulan durumu bir yangına benzeterek, yasama organının başının bir yangını gösterdiğini, yargı organının başının yangın var dediğini fakat yürütme organının itfaiyeyi nasıl göndereceğini düşündüğünü belirtti. Ülkemizde sınırları yasalarla belirlenmemiş faaliyetler oluyorsa ve bununla ilgili kanunlar uygulanmıyorsa bu ülkede bir yayın anarşisinin var olduğunu vurguladı.

Ankara Belediyesi Kültür Sanat Danışmanı Aydın KÖYMEN'in yönettiği öğleden sonraki pa-

nelde DYP, ANAP, SHP, RP ve CHP den birer Milletvekili konuşmacı olarak katıldılar. Temsil ettikleri partilerinin görüşlerini dile getiren konuşmacılar genel olarak Niçin?, Nasıl?, Ne Zaman? sorularına belirsizliği önlemek için "Anayasayı değiştirerek ve en kısa zamanda" şeklinde yanıt vermelerine rağmen Devlet Bakanı Sayın Gökberk ERGENEKON Anayasanın ilgili maddelerini değiştirmek için yeterli çoğunluğa sahip olduklarını, fakat bütçe görüşmeleri nedeniyle bu konunun 1993 ün Ocak - Şubat aylarında mecliste görüşülebileceğini belirtti.

Sempozyumun sonuç bildirgesinde aşağıdaki görüşlere yer verilmiştir:

1- Ülkemizde yaşanan yayın anarşisine gerekli Anayasal değişiklik ve yasal düzenlemeler hemen yapılarak son verilmelidir.

2. İnsanlığın ortak bir doğal kaynağı ve kamunun malı olan frekans spektrumunun yasa dışı kullanımına son verilmeli ve bu konudaki işgaller müktesep hak olmamalıdır.

3. Verilicilerin PTT'ye aktarımını iptal eden Anayasa Mahkemesi kararı hemen uygulanmalıdır.

4. Yetersiz teknoloji ile kurulmakta olan özel verici istasyonları standartlarının denetlenebilmesi, ulusal kaynakların israfının ve yurtdışına akıtılmasının engellenebilmesi için gerekli önlemler bir an önce alınmalıdır.

5. Çıkarılacak yasa idari, mali ve yayıncılık anlayışları konusunda TRT'nin tam özerkliğini güvence altına alan, katılımcı, çok sesli bir yayıncılık anlayışını hayata geçirecek kamusal ve yerel kanallara yeterli imkanlar tanınmalıdır.

YENİ RADYO VE TELEVİZYON DÜZENİ HAKKINDA YASA TEKLİFİ

Özel radyo ve televizyon

yayınlara da olanak sağlayacak yasal düzenleme ile ilgili olarak Bakanlar Kurulunun 22 Ekim 1992 tarihinde kabul ettiği ilkelere göre:

Özel yayınlara olanak tanımak için Anayasanın 133. maddesi değiştirilmesi gerekmektedir. Bunun için gerekli meclis iradesinin sağlanması için çalışılacaktır.

Anayasa değişikliğinden sonra TBMM ne sunulacak olan "Yeni Radyo ve Televizyon Düzeni Hakkında Yasa Teklifi"nin son şekli Bakanlar Kurulunca kararlaştırılıp hükümet partilerinin meclisteki gruplarına sunulacaktır.

Söz konusu yasa teklifi genel olarak yeni bir Radyo - TV üst Kurulu'nun oluşturulmasını, mali kaynaklarını, görev ve yetkilerini, örgütlenmesini ve organlarını kapsamaktadır. 12 kişiden oluşacak olan Radyo Televizyon üst Kurulu (RTÜK) nda: Hükümet (1), Basın (1), TRT (1), Yargı (1), Reklam kuruluşları (1), Basın (1), TRT (1), TGM (1), PTT (1) temsilcileri 4 yıllık süre için bulunacak ve kurumlarının kararı ile değiştirilebileceklerdir.

RTÜK'ün mali kaynakları tüm kamu ve özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca sağlanan brüt reklam gelirlerinden kesilecek %5 pay ile, gerektiğinde Hazine tarafından ayrılacak ödenekten oluşacaktır.

Üyeleri kendi aralarında 4 yıl süreli seçecekleri bir başkan en az üç standart komitesinden oluşan RTÜK'nün toplantıları ve kararları üye tam sayısının 3 te 2 sinin katılımıyla sağlanır. Bu komiteler: Yayın Standartları, Hukuk Standartları ve Teknik Standartlarıdır. Teknik Standartları Komitesinin başkanı TGM temsilcisidir.

TRT nin kullandığı frekans ve kanal hakları yapılacak frekans planlamasına uygun olarak Başbakanlığın tasarrufuna bırakılarak Silahlı Kuvvetler, MİT- Polis, Meteoroloji, Hava ve Deniz Seyr-ü Seferi, Açık Öğretim gibi kamu hizmetine yönelik ve televizyon kuruluşlarına frekans ve kanal

taahhü ile yayın izni ve lisansı vermek ve iptal etme yetkisi üst kurula verilmektedir. Tüm radyo ve televizyon yayınlarını belirlenen açılardan denetlemesini yapacak olan üst kurul uygun kanal ve süreler için kamu adına kiraya verip geliri hazineye bırakır.

Yasada üst kuruldan izin almadan yayın yapan kuruluşlar için 1 Milyon ABD Doları karşılığı Türk Lirası (!) para ve bir yıl hapis cezası hükmüne yer verilmiştir.

Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra 30 gün içerisinde toplanacak olan üst kurul 30 gün içinde de çalışmalarını ilgili yönetmelikleri Başbakanlığa sunacaktır. Frekans planlama çalışmalarını oluşumundan itibaren 4 ay içinde TGM ye yaptırıp, ilan edeceği tarihten sonra yayın izni ve lisansı vermeğe başlayacaktır. Daha önceden kullanılan frekanslar müktesep hak teşkil etmeyecektir.

GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİMİZ

Hazırlığı tamamlanmış olan "Yeni Radyo ve Televizyon Düzeni Hakkında Yasa Teklifi" adından da anlaşılacağı gibi oldukça dar çerçevede tutulmuş problemlerle bir alana çare bulmak amacıyla hazırlanmış bir yasa özelliğini taşımaktadır. İletişim, elektronik ve bilgisayar sektörlerinde ileriye dönük köklü çözümler bekleyen sorunları bulunan ülkemizde bu yasa ile sadece özel radyo ve televizyonların yarattığı kaos ortamı yatıştırılabilecektir.

Yasa teklifi ile öngörülen Radyo - Televizyon Üst Kurulu, RTÜK, tarafsız bir kamu tüzel kişiliğine sahip olarak içinde yaşadığımız iletişim anarşisinin demokrasiye dönüştürülmesini sağlayacaktır. Kurulun oluşumuyla ilişkili olarak muhalefet temsilcisinin niteliğinin belirtilmemesi nedeniyle seçiminin gecikebileceği, üniversitelerin basın yayın

KATLEDİLEN UĞUR MUMCU DEĞİL, ÖZGÜRLÜK ve DEMOKRASİDİR!

Uğur Mumcu'yu yitirdik. Güçlü bir yazar, ciddi bir araştırmacı, usta bir gazeteci, ilkeli ödün vermez bir Atatürkçü, rasyonel bir düşünür, bir devrimci, bir demokratı O. Yaşamı boyunca karanlık olayları aydınlatmak gizli dosyaları, belgeleri ile, kanıtları ile ortaya çıkarmak için mücadele etti. Ve O mücadele ettiği karanlık güçlerce susturuldu.

O'nun araştırmalarından korkanlar, Mumcu'yu susturdu. Bu sıradan bir cinayet değil. Bu, ülkemiz üzerinde oyun oynamak isteyenlerin, ülkemizde demokrasinin gelişmesini ve halkımızı sindirmek isteyenlerin bir komplosu.

Demokratikleşmeyi savunarak işbaşına gelen siyasi iktidar bu cinayeti aydınlatmalı, gerçekleri kamuoyuna açıklamalıdır. Mumcu'nun öldürülmesiyle ülkemizin demokratik güçleri ayağa kalktığı ve yitirdiğimiz demokrasi savaşçılarında yapılan saldırılarında birikimi ile demokrasi ve özgürlük özlemlerini haykırarak, demokrasi düşmanlarına karşı susmayacaklarını dile getirdiler.

Uğur Mumcu'nun ölümü bir cenaze töreni ile bitmeyecek. Demokratik güçler halkımızın demokratik protestosundan aldığı güçle artık susmayacak. Sahip çıkacak, hesap soracak!

örgütlenmeyi yapabilmek için tüzük tekliflerini ilk ay yapacağı çalışmalarla hazırlayıp Bakanlar Kurulunun onayına sunacaktır. Üst Kurulun radyo - tv yayıncılığı ile ilgili değişik meslekleri kapsayan bir yapıya sahip olması da sağlanabilirdi. Kurulun yapacağı ilk çalışmalarında yasa teklifinde yapılan hataları giderecek kararlar almalıdır.

Üst Kurulun mali kaynakların toplanması konusunda çok sağlıklı kararlar alması gerekmektedir. İleride toplayamadığı reklam gelirleri yüzünden tarafsızlığı ve hatta çalışmalarını yürütmesi bile güçleşebilir. Bu nedenle reklam gelirlerini henüz yayınlanmadan vize yöntemi ile toplamanın yöntemlerini geliştirmeli bu arada

standartlaşmamış ürünlerin reklamının yapılmamasını da denetlemiş olur. Ayrıca oluşturacağı reklam standartları komitesi tarafından zararlı toplumsal etkileri bulunan reklamların yeniden hazırlanması sağlanabilir.

Üst Kurulun hem mali hem yönetim açısından özerk olması beklenirken yönetim açısından çeşitli kuruluşlar tarafından 4 yıllığına gönderilen temsilcilerinin kurumları isterse geri çekebileceği düşünüldüğünde tarafsızlığını koruması ne kadar söz konusu olabilir?

**Yasa Teklifinin
Yanıtlayamadığı
Sorunlar Arasında:**

* Radyo ve televizyon yayıncılığı

alanında tekelleşme,

- * Yabancı sermayenin radyo - tv yayıncılığı yapması,
- * Radyo - TV yayın cihazlarının standardizasyonu,
- * Verici ve aktarıcılarının sahibinin kim olacağı,
- * Anten kulelerinin çevreyi kirletmemesinin önlemleri,
- * Kamusal ve yerel yayıncılığa yer verilmeyişi,
- * Ülke çapında yayıncılığın teşvik edilmeyişi,
- * Yayın kuşaklarında yer alacak reklamların süreleri,
- * Ülkeyi ilgilendiren programların yayın hakkı,
- * Yayıncılıkta iletişim kanallarının ve Kablo TV'nin PTT nin tekelinde oluşu gibi konular yer almaktadır.

HAYAT STANDARDINA GÖRE VERGİLEMEDE KANIT HAKKI

Av. Nuri YILMAZ

Temmuz Ağustos 1992 gün ve 38 sayılı EMO İzmir Şubesi Bülteni'nde yayımlanan "Hayat Standardına Göre Vergilendirmelerde, İspat Hakkını Sınırlayan Yasa Hükmü, Anayasa Mahkemesince İptal Edildi" başlıklı yazımda, hayat standardına göre belirlenen matrah farkını vergi yükümlülerinin, kendine, eşine, çocuklarına ya da bakmakla yükümlü oldukları kimselere ait, vergilendirilmiş ya da vergi dışı bırakılmış (hamiline yazılı mevduat ve menkul kıymetlerden elde ettikleri gelirler hariç) gelirleri ile kanıtlamalarına sınır getiren 193 sayılı yasanın geçici 35. maddesi, Anayasa Mahkemesinin 6 ay sonra yürürlüğe girmek üzere 23.11.1991 gün ve E.1991/9; K.1991/43 sayılı kararı ile iptal edildiğini duyurmuş ve bu karar gerekçesi karşısında yükümlüler, beyan ettikleri S. Meslek geliri ile hayat sandardardı göstergelerine göre belirlenen matrah arasındaki farkı, kendine, eşine, çocuklarına ya da bakmakla yükümlü oldukları kimselerin vergilendirilmiş ya da vergi dışı bırakılmış (hamiline yazılı mevduat ve menkul kıymetlerden elde ettikleri gelirler hariç) gelirleri ile karşıladıklarını kanıtlayarak, bu farka isabet eden matrah kadar bölümünün düzeltme yoluyla kaldırılmasını isteyebileceklerini belirtmişim.

Anayasa Mahkemesi Kararı, 23 Temmuz 1992 gün ve 21293 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup; kararın yürürlüğe girme günü olan 6 aylık süre, 23 Ocak 1993'de dolmuştur. Ancak yasama, bugüne dek 193 sayılı yasanın hayat standardını düzenleyen 116. maddeye göre ortaya çıkarılacak matrah farkını, vergi yükümlülerinin kendine, eşine, çocuklarına ya da bakmakla yükümlü oldukları kimselere ait yukarıda andığımız vergilendirilmiş ya da vergi dışı bırakılmış başka gelirleri ile açıklama hakkına yer ve-

ren bir düzenleme getirmemiştir.

Kısmi açıklamayı öngören geçici 35. madde iptal edildiği için, iptal gerekçesine aykırı olarak vergi yükümlülerinin kanıt hakkı tümüyle ortadan kalkmış gibi bir durum ortaya çıkmıştır. Vergi Yönetimi, Yıllık Gelir Vergisi Bildirgesi verme dönemi olan Mart ayına dek Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi doğrultusunda uygulamayı öngören bir düzenleme getirmez ise, Serbest Meslek sahiplerinin, ilerde hak yitiklerine uğramamaları için, 1993 yılı Mart ayında verecekleri 1992 yılı Gelir Vergisi Bildirgelerinde, S. Meslek gelirleri hayat standardı altında kalyorsa, aradaki farkı karşılayan kendine, eşine, çocuklarına ya da bakmakla yükümlü oldukları kimselerin, vergilendirilmiş ya da vergi dışı bırakılmış (Hamiline yazılı mevduat ve menkul kıymetlerden elde ettikleri gelirler hariç) gelirleri bulunduğu belgelenmeleri gerekir. Bu belgeleride, yıllık gelir vergisi bildiremeleri ile birlikte bir dilekçe ekinde, bağlı buldukları Vergi Dairesine vermeleri ve bu dilekçede, Hayat Standardına göre doğan matrah farkını ekli belgelerde yazılı gelirlerle karşıladıklarını, bu nedenler de Hayat Standardına göre tarh olunacak verginin düzeltilmesini; eğer düzeltilmez ise, beyannameyi dava hakkını saklı tutarak verdiklerini belirtmeleri gerekmektedir. Buna karşın vergi yönetimi, Hayat Standardına göre tarh ve tahakkuk yapar ise bu tahakkuka karşı 30 günlük süre içinde Vergi Mahkemesinde dava açmaları gerekir.

Bildirilen Serbest Meslek geliri matrahı, Hayat Standardına göre belirlenen matrahdan az olması durumunda aradaki farkın yukarıda açıklanan belgeli gelirlerden karşılandığının kabul edilmeyerek vergi salınmasının Anayasaya aykırılığı savıyla açıklanacak davaların Anayasa Mahkemesi Kararları karşısında Vergi Mahkemelerince de ciddiye alınacağı inancındayım.

BALKIM MÜHENDİSLİK

ELEKTRİK SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Gazi Bulvarı No: 42/B 352 10 Çankaya - İZMİR

Tel: 89 07 25 - 41 27 45 - 84 64 21 Fax: 84 64 21

Bülent Şevket DEMİRAL

Elektrik Mühendisi

AÇ Elektrik Malzemeleri Toptan Satışı

MKE SAYAÇLARI BAYİİ

ELEKTRİK ŞEBEKELERİ VE ALT YAPI SORUNLARI

Elektrik üretim, iletim ve dağıtım sisteminin müşteriye en yakın olanı bilindiği gibi dağıtım şebekeleridir. Çoğu kez tüm elektrik sistemi sadece dağıtım şebekesi olarak görülmektedir. Gerçekte hem evlerde hemde sanayi kesiminde sistemin tamamının yargılanması (görüntüsü)

dağıtım sisteminin başarılı olmasıyla orantılıdır. Çoğu kişi ve hatta bazı siyaset adamlarımızla bazı bakanlar bile dağıtımdaki aksamaların bu yüzden özelleştirme ile çözebileceğini sanmaktadırlar.

Gelişmiş ülkelerde elektrik sistemlerindeki yatırımların %40'ı üretim iletimde, %60'ı dağıtım şebekelerinde yapılmaktadır. Bu oran sağlıklı bir dağıtım şebekesi olmadan ne üretilen ne de iletilen enerjinin bir işe yarayacağını bilen batılılar için böyle. Enerji dağıtım şebekelerinin yetersizliğinden tüketilemediği için son yıllarda çeresizlikten İtalya'ya bile elektrik satma girişimlerimiz olmuştur. Biz hem kendi kendimizin ayağını bağlar ve koşamadığımız için yakınız.

Aslında tabii bunun nedeni, az gelişmişlik sürecinde ulusal kaynakların bilinçli bir planlama ve disiplinle dağıtılamamasıdır. Hakim sınıflara kaynak aktarıldıktan sonra kalanı halka şirin gözükme maksadıyla en ucuz ve kısa yoldan popülist yatırımları yönlendiren yerel ve merkezi yönetimler böylece ayaklarımızı bir güzel bağlamışlardır. Şimdi de sistemin neden çalışmadığını sormaktadırlar.

Ulusal sorunlarımızdan ayıramıyacağımız elektrik dağıtım şebekelerinin ve diğer alt yapı tesislerinin sorunlarını aşağıdaki başlıklarda toplayabiliriz.

1. Hiç bir kentimizde kalıcı bir imar planı yoktur. Olanların ne zaman nasıl değişeceğini bilmek aslında kehanet gerektirmemektedir, ancak takip edebilmek neredeyse mümkün değildir. Yeşil alanlar yeni yeşil alanlar yaratmak bahanesiyle talan edilir, iki katlar dört kat olur ve bir yıl sonra aynı sokaklarda 1 kat daha ilave verilebilir (!) Bunların hepsi halk için halkın yararına (!) yapılır. Doğal olarak aynı halk aynı yerde defalarca yol, su elektrik ve kanalizasyon çalışmalarına şahit olur. Yatırım masrafları belkide 10 kat artar.

2. Her seçim döneminde, özellikle iktidarı ellerinde bulunduran geçekodu bölgelerindeki vatandaşları hatırlar, onları ne kadar sevdiklerini (!) ve düşündükleri göstermek içinde kısa yoldan elektrik, yol ve su götürme gayretlerine düşerler.

İmarlı bölümleri her meclis toplantısında değiştirilen kentlerin, imarsız bölgelerinde, doğru dürüst tesis yapılması aslında beklenemez. Dolayısıyla Buca Fırat mahallesi Narlıbahçe İnönü mahallesi, Çiğli gibi semtlerde geçekodu evlerinin ve mahallelerinin içindeki direkleri, çamaşır tellerine nazire yapan elektrik tellerini görebiliriz.

Can ve mal güvenliği neredeyse sıfır olan bu tesislerden elektrik verebilmek için siyasetçilerimiz ve bürokratlarımız akıl almaz yollar bulabilmektedirler. Çünkü nasıl olsa ölen veya ölebilecek insanlarımız olayı hala

kader olarak görmektendirler. Oysa normal zamanlarda vatandaşın işini görebilmesi deveye hendek atlatmaktan zordur.

3. İmarlı yerlerde durum pek farklı değildir. Kimi yerlerde kablolar yerin 2-3 metre altında kalmışlardır. Nedeni üst üste atılan asfalt kaplamalardır.

Batıda, eski asfalt sökülüp değerlendirilip tekrar kullanılırken maalesef bizde işin yine kolaylığına kaçılıp üst üste asfalt kaplanmaktadır. Direkler bu sayede cüceleşmekte, kablo arızalarına ulaşmak bile imkansız hale gelmektedir.

Değişik bir örnek ise Kıbrıs Şehitleri Caddesinde yaşanmıştır. Kentin bu eski bölümünde yerin 20 - 30 cm. altından geçen ve yol güzelleştirme çalışmaları sırasında günlerce ayaklar altında kalan 10.5 kV yüksek gerilim kabloları ne TEK'in ne de başkalarının umurunda olmuştur. Odanızın yaptığı girişimler de sonuçsuz kalmıştır.

Karşıyaka İzmir bağlantısını sağlayan Altınyol'da, karayollarının her sene özel bir firmaya asfalt kaplattığı yolun yükselmesi nedeniyle direklerin boyu kısalmış ve mevcut aydınlatma hiçbir teknik esasa dayanmadan aynen devam ettirilmiştir. Konu TEK ile Karayolları arasında mahkemeliktir, ancak yetersiz aydınlatma yüzünden meydana gelen kazaların ve can kayıplarının sorumlusu kimdir? Bu belli değil. Benzer nedenlerle TEK, PTT, İZSU birbirleriyle çeşitli yerlerde mahkemeliktir.

4- Aslında bu sorunların başından halledilmesini teminen 15.4.1985 tarihinde 18726 sayılı Resmi Gazetede "Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Fon Yönetmeliği" yayınlanmıştır. Burada alt yapı yatırımlarının hazırlanması ve birleştirilmesi ilkesi yer almaktadır. Bu konuda bazı yaptırımlar da bulunmaktadır.

Kısaca AYKOME olarak adlandırılan bu koordinasyon merkezi, Belediyeler, TEK, PTT ve İZSU gibi yatırımcı kuruluşların çalışmalarını koordineli bir şekilde yapmalarını sağlar ve ruhsata sağlar.

Bununla beraber kendilerini belli bir güvencede gören ve kendi dünyalarının merkezleri sanan yöneticiler bırakalım koordineli çalışmayı, birbirlerine tahammül edemediklerinden mahkemelik olmaktadır. Dolayısıyla AYKOME'nin çalışmaları yetersiz ve işlevsiz kalmaktadır.

Sonuç olarak insanlarımızın sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşamlarının en doğal hakları olduğunu vurgulayarak, bu amaçla çalışmaları gereken tüm kurum ve kuruluşları ile beraber herkesi öncelikle konu üzerinde duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Kentlerimizde bu günden yarına değişmeyen bilimsel esaslara dayalı kent planlarının yapılması ve bu planlara uygun alt yapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi hem daha ekonomik olacak hem de insanlarımızın sıkıntılara sokulmasını önleyecektir.

Çünkü biliyoruz ki bugün yapılan her geçici çözüm ve gereksiz yatırımların ilerdeki bedellerini de bizler ödeyeceğiz.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRME YÖNETMELİĞİ YAYINLANDI

Çevre Bakanlığınca hazırlanan ÇED Yönetmeliği 7 Şubat 1993 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yönetmelikte, kamu veya özel kuruluşların gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek yatırım kararlarının çevre üzerinde yapabilecekleri tüm olumsuz etkilerin önlenmesi veya en aza indirecek alternatiflerin değerlendirilmesi amacıyla uyulması gereken idari ve teknik esaslar belirlenmektedir.

Yönetmelikte ÇED Raporunda bulunması gereken hususlar Madde 7'de şu şekilde tanımlanmıştır;

Hazırlanacak ÇED raporlarında, faaliyetlerle ilgili yer, teknoloji, kaynak seçiminin, çevreye etkilerinin, inşaat, işletme ve işletme sonrası muhtemel çevre sorunlarına karşı alınacak önlemlerin ve olabilecek alternatiflerin fayda - maliyet analizi, yatırım ve yapılacak işlerin programı, akış şemaları, harita, imar, grafik gibi bilgi ve belgelerle birlikte ilgili kamu kurum ve kuruluşlardan alınan, planlanan faaliyetin yeri hakkında ilgili mevzuat gereğince bir engel bulunmadığını belirten belgelerin bulunması şartı aranacak.

Yönetmeliğe göre faaliyet sahibi, ÇED raporu ve eklerinde belirtilen tüm hususlara uyulacağını gösteren beyanı bir taahhütname ile birlikte Bakanlığa vermekle yükümlü kılınmıştır.

ÇED sürecine halkın katılımı ise 15. maddede tanımlanmıştır. Yönetmeliğin 24. maddesi ise faaliyet sahibi tarafından taahhüt edilen hususların denetim ve izlenmesinde meslek odaları ile işbirliği yapılmasını öngörüyor.

Yayımlanan ÇED Yönetmeliğini iyiniyetli ve olumlu bir adım olarak görüyor, uluslararası sözleşmelerle çelişki yaratan maddeleri ile askeri tesislere ayrıcalık tanıyan maddelerin düzeltilmesini istiyoruz.

ELEKTRİK TARİFELERİ YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILDI

6 Şubat 1993 gün ve 21488 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelikle yürürlükteki Elektrik Tarifeleri Yönetmeliğinin 22. maddesinde değişiklik yapıldı. 1.1.1993 tarihinden geçerli yönetmelikte yapılan değişiklikler şu şekilde:

"A - TEK veya şirketten elektrik enerjisi satın almak üzere sözleşme yapacak abonelerden, bağlantı güçleri ve 61 inci madde hükümlerine göre abone grupları itibarıyla belirlenen bedeller üzerindeki güvence bedeli ve fark güvence bedeli makbuz karşılığı peşin tahsil edilir. Ancak, abonelerin TEK veya şirkete yazılı başvurusu halinde, kanuni faiz ve masraflarıyla birlikte 8 (sekiz) de biri peşin tahsil edilmek kaydıyla, geri kalan miktar takip eden aydan itibaren aylık taksitler halinde 7 (yedi) eşit taksitte tahsil edilir.

Sanayi ve Ticarethane aboneleri istedikleri takdirde nakit yerine güvence olarak tespit edilen bedelin iki katı tutarında süresiz banka kati teminat mektubu da verebilirler.

Güvence bedelini daha önce nakit olarak ödemiş olan sanayi ve ticarethane abonelerinin güvence bedelleri, talepleri halinde güvence bedelinin iki katı tutarında süresiz banka kati teminat mektubu vermeleri şartıyla aylık eşit taksitler halinde kullandıkları elektrik faturalarından 24 ay içinde mahsuben iade edilir.

Abonelerin, abone olmasından itibaren 6 (altı) aylık fatura tutarı ortalamasının mevcut güvence bedelinden fazla olması halinde, aradaki fark güvence bedeli, sanayi ve ticarethane abone gruplarında nakit yada fark güvence bedelinin iki katı tutarında süresiz banka kati abonelerin TEK veya şirkete yazılı başvurusu halinde, kanuni faiz ve masraflarıyla birlikte, 8 (sekiz) de biri peşin ödenmek kaydıyla, geri kalan miktar takip eden aydan itibaren aylık taksitler halinde 7 (yedi) ay içinde 7 (yedi) eşit taksitte tahsil edilir.

Sanayi ve ticarethane abonelerinden güvence bedelleri süresiz banka kati teminat mektubu olarak alınmış olanların güvence bedelleri, her yıl Ocak ayı içinde yeniden hesaplanır. Abone; TEK veya şirket nezdinde bulunan süresiz banka kati teminat mektubu miktarını hesap edilen yeni güvence bedelinin iki katı olarak bildiri mi takip eden 15 gün içinde tamam lar.

B - TEK veya şirketçe tahsil edilen güvence bedeli, abone sözleşmesinin feshi (iptali) durumunda, bağlantı gücü dikkate alınarak güncelleştirilir ve abonenin TEK veya şirket ile olan bütün hesaplarının tasfiyesinden sora bakiyesi ilgiliye geri verilir.

D- Hayır Kurumları (1606 sayılı Kanunla belirlenen Darülaceze, Çocuk Esirgeme Kurumu, Yetiştirme Yurtları, Kızılay ve Yardım Sevenler Derneği),

İbadethaneler (cami, mescit, kilise, havra ve sinagog ve bunun gibi), kamu spor hizmetini yüklenmiş resmi kuruluşların spor tesisleri ile 1050 sayılı Muhasebe Umu miye Kanununa tabi genel ve katma bütçeli kurum ve kuruluşlardan, Sayıştay vizesine tabi olanların gerek büro gerekse sanayi aboneliklerinden güvence bedeli alınmaz.

E - Mevcut abonelerde ek güç talebinin olması durumunda, ek bağlantı gücü yeni abone olarak değerlendirilerek, bu Yönetmelik değişikliğinin 1 inci maddesinin (A) bendi hükümleri uygulanır.

F - Henüz güncelleştirilememiş olan güvence bedelleri, 31/12/1991 tarihi itibarıyla son 6 (altı) aylık fatura tutarı (güç ve güç aşımı ile aktif ve reaktif enerji bedelleri ve yasal diğer ilaveleri içeren fatura tutarı) ortalaması dikkate alınarak hesaplanır ve ortaya çıkacak fark güvence bedeli bu Yönetmelik değişikliğinin 1 inci maddesinin (A) bendinde belirtildiği gibi ya nakit olarak veya müşterinin isteği üzerine banka kati teminat mektubu olarak alınır."

MADDE 3 - Elektrik Tarifeleri Yönetmeliğinin 83 üncü maddesinin (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"f - Tek fazla beslenen aboneler ile bağlantı gücü 6 (altı) kW'a (dahil) kadar olan abonelere ve yürürlüğe konulan elektrik enerjisi satış tarifelerinde reaktif enerji bedeli belirtilmemiş olan abonelere reaktif enerji tarifesi uygulanmaz."

PTT İLE İLGİLİ ÖZELLEŞTİRME ÇALIŞMALARINI ÜZERİNE

Serbest piyasa ekonomisinin gereği sayılan, bir ülkenin ekonomik darboğazdan çıkmasında ve enflasyon ile mücadelede en önemli adım olarak gösterilen özelleştirme konusu ülkemizin gündeminde önemli bir yer tutmakta ve bu konu ile ilgili hükümetçe yapılan çalışmalar gittikçe hız kazanmaktadır.

Zarar eden KİT'lerin satılmasındaki güçlüklerin, Hükümeti, kar eden KİT'lerin öncelikle satılması ve elde edilen gelirle zarar eden KİT'lerin iyileştirilmeleri ve böylece satılabilir hale getirilmeleri yönünde karar almaya zorladığı görülmektedir.

Yani; hükümet, kötünden iyiyi doğru bir sıralama ile KİT'lerin satışını gerçekleştiremeyeceğini sonunda kavramış ve projeyi iyiden kötüye doğru olmak üzere ters yüz etmiştir.

Böylece, zaman içinde zarar eden KİT'lerin de durumları iyileştirilerek tüm KİT'ler satılacak ve hükümetin savına göre kamu açıkları azalacak (belki de sıfırlanacak!), enflasyon düşecek, refah toplumun tüm kesimlerine hızla yayılacak ve ülkemiz dünyanın sayılı ülkelerinden birisi (!) olacaktır...

Herşeyden önce, şunu belirtmek gerekir ki; Kamu açıkları; ekonomideki dengesizliklerin, gelir dağılımındaki adaletsizliğin, yüksek enflasyonunun ve hayat pahalılığının ve de bunlara bağlı sosyal çöküntülerin nedenlerinden sadece birisidir.

Bazı KİT'lerin zarar etmesi ise kamu açıklarının oluşmasındaki pek çok nedenden biridir. Bazı KİT'lerin zarar etmesinin en önemli nedenlerinden birisi, KİT'lerin hükümetlerin oyuncağı olması, bu kuruluşların üst kademelerine politik atamalar yapılması, kadroların şişirilerek gereksiz yere politik amaçlarla eleman alınması ve hükümetler değiştikçe hükümetlere göbek bağı ile bağlı olan KİT'lerin işletme politikalarının değişmesi. Bunlar KİT'lerin verimli çalışmalarını engellemekte, bazı KİT'lerin zarar etmesine neden olmaktadır. Hükümetler ise KİT'lerin zarar etmelerine neden olmakla kalmayıp, kar eden KİT'lerin artılarını, zarar eden KİT'leri iyileştirmek yerine daha farklı amaçlarla kullanmakta ve zarar eden KİT'ler sürekli kısır döngü içinde zararlarını arttırarak sürdürürken, kar eden KİT'ler artı değerlerini sağlıklı büyüme amacıyla kullanamadıklarından, çağa ayak uydurma konusunda geri kalarak gittikçe hantallaşan kurumlar haline gelmektedirler.

Daha önce de belirtildiği gibi, KİT'lerin zarar etmesi dışında, kamu açıklarının

oluşturan ana nedenlerin başında, kamu gelirlerinin, politik amaçlı çeşitli sübvansiyonlar ve bazı özel şirketlerin kurtarılması amacıyla kullanılması, yine politik amaçlı ölü yatırımların yapılması v.s. gelmektedir.

Özelleştirme konusunda ise, en çok kar eden KİT'lerden birisi olarak PTT bu planın en önde gelen parçasını oluşturmakta ve yapılan çalışmalar son derece gizli ve hızlı bir şekilde yürütülmektedir.

Bu konuda PTT'nin çok kar eden Telefon (Telekomünikasyon) hizmetleri ile çok zarar eden Posta, Telgraf hizmetlerinin birbirinden ayrılması yöntemi benimsenmiş ve uygulamaya geçilmiştir.

Bu amaçla, PTT Genel Müdür Yardımcılarından Cengiz BULUT'un yeni kurulacak olan Telekomünikasyon'dan sorumlu kuruluşun kurucu Genel Müdürü olarak atandığı ve çalışmalara başladığı duyuruları alınmaktadır.

Bu arada Bakanlar Kurulunda benimsenen ve imzaya açılan bir kararname ile Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin kurulması hükmüne bağlanmaktadır.

"Hükümeti, Türk Telekomünikasyon A.Ş. konusundaki çalışmalarını sürdürürken, kamuoyunu ve çalışanları konu ile ilgili açık ve samimi bir şekilde bilgilendirmeye çağırıyoruz."

Yine alınan bilgilere göre bu şirket kurulduktan sonra, PTT'de telekomünikasyon hizmetlerinde çalışanlara ilk aşamada iki seçenek sunulacaktır.

a) 25 yılını dolduranlar;

1- Emekli Sandığından SSK'ya (işçi statüsü) geçmeyi kabul edenler bu statüye alınacaklardır.

2- Kabul etmeyenler emekliye sevkedileceklerdir.

b) 25 yılını doldurmayanlar;

1- SSK'ya geçmeyi kabul edenler bu statüye alınacaklardır.

2- Kabul etmeyenler başka kamu kuruluşlarında uygun (!) pozisyonlara atanacaklardır. Bu çerçevede oturduktan sonra, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin çalışanlarına neler getirip, neler götüreceğini sağlıklı değerlendirebilmek için bu şirketin kuruluşla ilgili Tüzük ya da Yönetmeliklerinin incelenmesi gerekmektedir. Ancak bu ko-

nudaki çalışmaların gizliliğinden henüz yeterli bilgi elde edilememektedir.

Fakat statü değişikliği ile ilgili alınan bilgiler çerçevesinde, 25 yılını dolduran ve Emekli Sandığından emekli ikramiyelerini hak eden bir grup çalışan SSK'ya geçerek bu ikramiyeden olmak istemeyeceklerinden, 50 yaşından daha genç bir kuşak erken emekli olmak durumunda kalacaklardır. Bu durum PTT'nin telekomünikasyon hizmetleri ile ilgili bölüm için; "yeni genç elemanların istihdam edilebilmeleri olanağı doğar" diye değerlendirilemez. Çünkü bu hizmetlerde büyük miktarlarda eleman sıkıntısı halen çekilmektedir.

Bu nedenle, 25 yılını dolduran çalışanların emekliliklerini istemek zorunda bırakılmaları sonucu:

- Bilgi birikimi olan, deneyimli elemanların hızla ayrılması, Telekomünikasyon hizmetlerinde önemli aksamalara yol açacak, yeni alınan elemanların hizmet içi eğitimleri yapılamayacak ve Telekomünikasyon hizmetlerinde önemli gerilemelere neden olacaktır.

- Ayrılanların yerine alınanlara ödenen ücretler ile emekli olanların alacağı emekli aylıkları toplamı, işletmenin şu andaki maaş giderlerinin altında kalmayacağından, işletme giderleri açısından bir yarar sağlamayacaktır.

25 yılını doldurmamış olanların da ayrılması, telekomünikasyon hizmetlerinin durma noktasına gelmesine neden olacak, hem de diğer kurumlara atanan personeli, başka şehir, başka kurum, başka iş ortamı, taşınma vs. gibi nedenlerle sosyal ve ekonomik açıdan etkileyecektir.

SSK'ya geçen çalışanlara ise, ne gibi sosyal ve özlük hakları verileceği, hangi düzeyde ekonomik gelir sağlanacağı, sendikal haklar vs. gibi düzenlemelerin nasıl olacağı bilinmemektedir.

Sonuç olarak, KİT'ler, hükümetlerin politik oyuncağı olmaktan kurtarılmadıkça bu kuruluşların zarar etmesi ya da çağdışı kalması önlenemez.

KİT'leri bu durumdan kurtarmanın yolu, onları satmak değil, özleştirilerek her türlü politik uygulamadan bağımsız kılmasıdır.

KİT'lerde çalışanların sendika, toplu sözleşme ve grev hakları verilerek memur statüsünde görevlerini sürdürmeleri sonucunda çalışma barışının sağlanacağı, özleştirme ile de, KİT yönetimlerinin, her türlü politik baskıdan uzak, doğru ve kalıcı önlemlerle, zarar eden KİT'leri bugün içinde buldukları çıkmazdan kurtaracakları inancındayız.

ELEKTRİK ENERJİSİNİN ÜRETİM, İLETİM VE DAĞITIM YATIRIMLARINDA VERİMLİLİK

NIHAT ÖZGÜL

Elektrik Yüksek Mühendisi
EMO İzmir Şubesi Başkanı

Geçen Sayıdan Devam...

3- UZUNDERE 380 TM

Proje no = 86. DO3. 0280

Karakteristik = 380 / 154 KV, 2 * 150 MVA

Proje bedeli = 4.000.000.000 TL.

İşe başlama tarihi = 1986 (yatırım programına göre)

İş bitim tarihi = 1989 (Yatırım programına göre)

Uzundere 380 TM 1986 yılında programa alınmış ancak ihale sözleşmesi 19.6.1989'da imzalanmıştır. Sözleşmeye göre 18 ayda tamamlanması öngörülmüştür. Fakat, TEK'in diğer merkezlerde olduğu gibi;

a) Koruma projelerini, b) kumanda ve röle panolarını, c) Hat tıkaçlarını ve reaktör projelerini zamanında vermemesinden dolayı, sözleşme bitim tarihi üzerinden bir yıl geçmesine karşın geçici kabul henüz yapılamamıştır.

Uzundere 380 TM'nin 1991 fiyatlarıyla proje bedeli 24 milyar 311 milyon TL'dir. Burada da, böylesine önemli bir yatırımın en azından bir yıl gecikmesi ortaya çıkmıştır.

4- YENİKÖY - UZUNDERE HATTI

Proje no = 86. DO3. 1530

Karakteristik = 380 KV, 3 * 954 MCM, 157 Km,

Proje bedeli = 115.111.000.000 TL (1991)

İşe başlama tarihi = 27.06.1990 (sözleşmeye göre)

İş bitim tarihi = 19.11.1991 (sözleşmeye göre)

Geçici kabul tarihi = 6.2.1992

380 KV Yeniköy - Uzundere hattının gecikmesi yaklaşık 2 ay gibi önemli olmayan bir süredir. Ancak Yeniköy - Uzundere hattını buraya örnek almamızın nedeni başkadır. Hattın geçici kabulü 6.2.1992 tarihinde yapıldığında, Yeniköy'den beslenecek olan Yeniköy - Uzundere hattının kapasitif etkisi olacağı ortaya çıkmıştır. Bu tarihten sonra Yeniköy Termik Santrali Şalt Merkezinde kapasitör tesis edilmesi gerektiğine karar verilmiştir. Bu yüzden, söz konusu hat en erken 1992 sonunda işletmeye alınabilecektir.

B - 154 KV'LUK TESİSLER

1 - 154 KV YATAĞAN - GERMENCİK HATTI:

Proje no = 84 DO3. 0560

Karakteristik = 154 KV, 795 MCM, 79 + 259 Km

Proje bedeli = 43.888.639.000 TL.

İşe başlama tarihi = 5.8.1984

İşin bitiş tarihi = 31.1.1987

Geçici kabul tarihi = 27.10.1987

154 KV Yatağan - Germencik hattının geçici kabulü 27.10.1987'de yapılmasına karşın, hattın altından geçen bir dağıtım hattının Kuvvetli Akım Yönetmeliği'ne göre gerekli mesafeyi sağlamadığı görülmüş, ancak dağıtım hattında bugüne kadar değişiklik yapılmadığından hat işletmeye alınamamaktadır. Geçici kabul tarihi üzerinden geçen süre 4.5 yıldır. Ve Yatağan - Germencik hattının 1991 fiyatlarıyla proje bedeli 17.5 milyar TL. dir. Böylece, 1984 - 1987 yıllarında 43.888.629 TL ye malolan fakat 1991'deki bedelinin 17.5 milyara çıktığını saptadığımız 154 KV Yatağan - Germencik hattı henüz hizmete alınamamıştır. Biten, fakat hizmete alınamayan bir yatırım verimli olmayan bir yatırımdır.

2- 154 KV MİLAS - AKBÜK HATTI

Proje no = 87 DO3. 0860

Karakteristik = 154 KV, 795 MCM, 46 + 200 Km

Proje Bedeli = 2.665.000.000 TL

İşe başlama tarihi = 7.11.1988

İş bitim tarihi = 30.1.1989

Geçici kabul tarihi = 20.4.1990

154 KV Milas - Akbük hattının geçici kabulü 20.4.1990'da yapılmıştır. Ne var ki, Akbük TM hazır olmadığından 30.4.1990 tarihinde henüz hat hizmete alınamamıştır. 7.11.1988 - 30.1.1989 tarihleri arasında 2 milyar 665 milyona malolan Milas - Akbük hattının 1991 fiyatlarıyla bedeli 11 milyar 374 milyon TL'dir. Burada bu hattın hizmete alınamamasından dolayı verimsizlik vardır. Ayrıca bu zincirin iki halkası olan iletim hattı merkezi yatırımının birimi tamamlamadığı görülmektedir.

3. 154 KV SÖKE - KUŞADASI HATTI

Proje No = 89. DO3. 0430

Karakteristik = 154 KV, 477 MCM, 20 km

Proje bedeli = 2.103.000.00 TL

İşe başlama tarihi = 2.10.1989

İş bitim tarihi = 21.05.1990

Geçici Kabul tarihi = 06.08.1990

154 kV Söke - Kuşadası hattının geçici kabulü 6.8.1990 tarihinde yapılmasına karşın, 154 kV Kuşadası TM henüz ihale edilmediğinden hizmete alınamamıştır. 154 kV Kuşadası TM bugün ihale edilse, en erken 1993 sonunda bitebilir. Bu durumda, 2.10.1989 - 21.05.1990 tarihleri arasında 2 milyar 103 milyona malolan Söke-Kuşadası hattının 1991 yılı fiyatlarıyla bedeli 3 milyar 507 milyon dur. Söke Kuşadası hattı hizmete geçebilmek için kendisini tamamlayacak olan kuşadası TMA'yı beklemektedir.

4. 154 KV MİLAS BODRUM HATTI

Proje no = 89. DO3. 0410

Karakteristik = 154 KV, 795 MCM, 2 x 795 MCM,
51 + 666 km

Proje bedeli = 4.971.000.000 TL

İşe başlama tarihi = 2.1.1991

İş bitim tarihi = 1.6.1991

Geçici kabul tarihi = 16.9.1991

154 KV Milas - Bodrum hattının geçici kabulü 16.09.1991'de yapılmıştır. Ancak Bodrum TM 30.04.1992 tarihi itibarıyla henüz ihale edilmemiştir. Şayet Bodrum TM ihalesi 1992 ortalarında ihale edilirse, en erken 1993 sonunda bitebilir. Bu durumda 154 KV Milas - Bodrum hattı hizmete girmek için yaklaşık 2 yıl daha bekleyecektir. 02.01.1991 - 01.06.1991 tarihleri arasında 4 milyar 971 milyona malolan Milas - Bodrum hattının 1991 fiyatlarıyla bedeli 13 milyar 728 milyon TL'dir. Bu yatırım, hat ve trafo arasındaki eş güdümsüzlüğe bir başka örnek olmaktadır.

5. TİRE II TM

Proje no = 86. DO3. 0510

Karakteristik = 154/34,5 KV, 25 MVA

Proje bedeli = 700.000.000 TL

İşe başlama tarihi = 1986 (Programa göre)

İş bitim tarihi = 1988 (Programa göre)

1986 - 1988 yılları arasında 700 milyon proje bedeli ile tamamlanması öngörülen Tire II trafo merkezinin 1992 Haziran ayında biteceği tahmin edilmektedir. Bu yatırım ivedi olmadığı anlaşılmaktadır. Aksi halde branşman Tire hattında tamamlanmış trafonun henüz olmasını beklemektedir. Yatırımın 1992 yılına sarkması nedeniyle, başlangıçta 700 milyon TL olan proje bedeli 1991 yılı için 3 milyar 949 milyon TL ya çıkmıştır.

4. DAĞITIM TESİSLERİ

Türkiye genelinde üretim, iletim ve dağıtım tesislerine ilişkin yatırımların diğer iki kesime göre daha az olduğu ve ülkenin bir çok yerinde elektrik taleplerinin karşılamadığını saptamış bulunmaktayız. Kent ve köy şebekelerini de dağıtım tesislerinin tamamlayıcısı olarak gözönünde bulduğumuzda, dağıtım tesislerinin yetersiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Çok sözü edilen elektriğin üretim, iletim ve dağıtımının bir bütün olma özelliği, çoğu kez yatırımların gerçekleştirilmesi sırasında eşgüdüm sağlanamadığından özellikle dağıtım, iletimden kopuk bir durumda gözükmektedir.

Kent ve köy şebekeleriyle dağıtım tesislerinin yatırımlarının zaman zaman politik çevrelerce yönlendirildiği, dolayısıyla salt bu nedenden dağıtım yatırımlarının verimli olması engellenebilmektedir.

Aşağıdaki vereceğimiz örneklerle dağıtım yatırımlarının boyutlarını ve verimlilik durumunu görelim.

1. HİLAL TM

Proje no = 87. DO3. 0780

Karakteristik = 154/10,5 KV, 2 x 25 MVA GIS

Proje bedeli = 1.500.000.000 TL

İşe başlama tarihi = 1987 (Programa göre)

İş bitim tarihi = 1989 (Programa göre)

Hilal TM, klasik trafo merkezi yapılmak üzere yeni kamulaştırılmış ve merkezin tüm montaj projeleri buna göre hazırlanmıştır. Tam bu işe başlanacakken, merkezin gaz izoleli merkez olarak yapılması şeklinde karar değişikliğine gidilmiştir. 154/10,5 KV olarak tasnifine başlanan merkezin bulunduğu yerde dağıtım sisteminin 34,5 KV 'ta göre önceden tesis edildiği farkedilmiş ve bunun üzerine merkeze ilave olarak 154/34,5 kv, 50 MVA klasik merkez yapılması kaçınılmaz olmuştur. Projede belirtilen 50 MVA trafo yerine 100 MVA trafonun montajı yapılmıştır. Yatırım 11.4.1989 tarihinde ihale edilmiş ve Ekim 1990'da bitirilmesi gerekirken, tesis 1 yıl gecikmeyle işletmeye alınabilmiştir. Kasım 1991'de, Hilal GIS ve klasik trafo merkezi 19 milyar 207 milyon TL'ya malolmuştur. Ne var ki, Hilal GIS merkezi 1 * 25 MVA güç kapasitesine karşın, bugün aldığı yük 5 MVA'dır.

100 MVA'lık klasik sistemin aldığı yük ise 34 MVA'dır. 10,5 KV olarak dağıtımın önemli ölçüde sınırlı olduğu gözükmektedir. Bu durumda Hilal GIS merkezinin yer seçiminin yanlış olduğu anlaşılmaktadır. Gerçekte, başlangıçta düşünüldüğü gibi klasik fakat bir merkezin yapılması doğru bir karar olacaktır. Şimdi aynı yerde 154/34,5 KV 100 MVA ve 154/10,5 KV 2*25 MVA yani toplam 150 MVA yük almayı beklemektedir. Bu noktada dağıtımın 34,5 KV ve 10,5 KV olarak iki farklı gerilim olarak korunması, ayrıca işletme güçlüğünü doğuracaktır.

2. GÜZELYALI TM

Proje no = 87. DO3. 0790

Karakteristik = 154/10,5 KV, 2 * 25 MVA, GIS

Proje bedeli = 1.500.000.000 TL

İşe başlama tarihi = 1987 (programa dahil)

İş bitiş tarihi = 1988 (programa göre)

Güzelyalı GIS merkezi 11.4 1989 tarihinde ihale edilmiş ve Ekim 1990 da bitirilmesi gerekirken, halen tesis çalışması süren merkezin 1992 sonunda bitebileceği tahmin edilmektedir. Böylece bu yatırımdaki gecikme 2 yılı geçmektedir. 1991 itibarıyla Güzelyalı GIS merkezinin proje bedeli 18 milyar 280 milyon çıkmıştır.

3. KARDENHAVJAN TESİSLERİ

Proje onay = 13.12.1989

İhale no = 89 - Ege - 16. Grup

İhale bedeli = 78.589.412.000 TL

Karakteristik = 2*630 KVA, 34,5 KV- OG/AG 189 direk Geçiş kabul tarihi = 26.4.1991

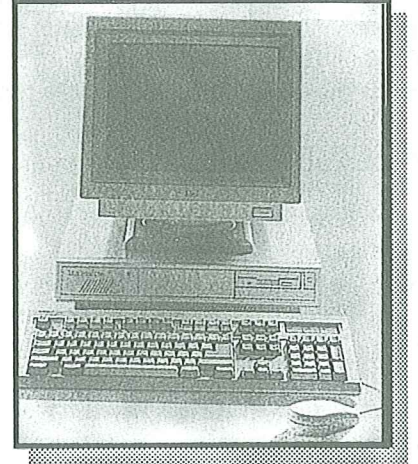
Kardenhavjan, 740 adet konuttan ibarettir. Ne varki, konutlar daha temel aşamasında iken 2X630 KVA'lık trafo ve 189 adet OG/AG direklerinin tesisi 21.11.1990 tarihinde yapılmıştır. Aynı tarihte tamamlanmış ve geçici kabulü 26.4.1991 tarihinde yapılmıştır. Aynı tarihte 740 konutun inşaatı genel olarak kaba seviyesindedir. Konutların 1993 başında enerji alabilir duruma geleceği tahmin edilmektedir. Böylece elektrik tesisleri 2 yıl öncesinden tamamlanmış fakat hizmete girememiş olmaktadır.

AK-BİM

Akdeniz BİLGİ İŞLEM MERKEZİ
"Bilgisayarda Profesyonelliğin Adı"

Vatan Cad. Ortadoğu İş Merkezi
No: 2 K: 3 Çağlayan - İSTANBUL
Tel: 9. 1. 224 95 25 - 224 95 22 - 224 95 21

SPRINT
COMPUTERS Bilgisayarları

Tulup® computers Bilgisayarları

stair micronics Bilgisayar Yazıcıları
the ComputerPrinter

LINK® BİLGİSAYAR SİSTEMLERİ
YAZILIMI VE DONANIMI SANAYİ VE TİCARET A.Ş. Paket Programları

Stok, Cari, Fatura, Çek-Senet, Muhasebe,
Personel, İşletme, Entegrasyon Modülleri

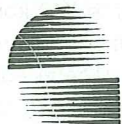
■ Profesyonel ve Teknik Servis Hizmetleri

■ Tüm Bilgisayar Yan Ürünleri ve Sarf Malzemeleri

■ Yazılım, Donanım Danışmanlığı, Özel Yazılım
Üretimi, Bakım Sözleşmesi ve tüm Bilgisayar
Mühendisliği Hizmetleri

Kurumumuz geniş ve uzman kadrosu ve 8 yıllık tecrübesi ile bilgisayar ve kullanımı ile ilgili tüm gereksinim ve sorunlarınızı bir ekip çalışması ruhu ve dinamizmi ile anında, tam ve profesyonelce çözmeye hazırdır. Size gerekli referans ve güvenceyi müşterilerimiz verecektir.

Akdeniz Bilgi İşlem Merkezi Turizm ve Tic. Ltd. Şti. Elmalı Mah. 15 Sok. Güçlü Han K: 1/9-11
Tel: 9. 31 . 410548 - 418858 Fax: 418858 Üçkapılar V.d. 20180/ka ANTALYA

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ

- AYDA BİR ÇIKAR.
- ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ ÜYELERİNE ÜCRETSİZ
YOLLANIR.
- ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İZMİR ŞUBESİ ADINA SAHİBİ VE YAZI
İŞLERİ SORUMLUSU
M. MACİT MUTAF

ADRES:

TALATPAŞA BUL. NO: 17/1
ALSANCAK / İZMİR
Tel: 21 35 45 - 22 17 60 Fax: 63 32 41

DİZGİ ve BASKI:

ENKARE Dizgi - Baskı - Hazırlık
Tel: 21 76 27 Fax: 21 84 97